

Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ҚАЗАҚСТАННЫҢ БАС РЕДАКТОРЛАР КЛУБЫ
ЖУРНАЛИСТИКА ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
БАСПАСӨЗ ЖӘНЕ БАСПА ІСІ КАФЕДРАСЫ

**«ЖУРНАЛИСТИКА МЕН ӘДЕБИЕТТАНУДЫҢ ӨЗЕКТІ
МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӘНЕ ДАМУ ПАРАДИГМАЛАРЫ»**

атты Халықаралық Ақпараттандыру академиясының толық мүшесі,
Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының корреспондент-мүшесі
филология ғылымдарының докторы, профессор, Сәуле Есембекқызы
Тапанованың өмірі мен ғылыми-шығармашылығына арналған халықаралық
ғылыми-тәжірибелік конференция МАТЕРИАЛДАРЫ

24 қараша, 2023 жыл

Астана, 2023

ӘОЖ 070+821.512.122.0
ҚБЖ 76.01+83.3 (5 Каз)
X17

Жалпы редакциясын басқарған
филология ғылымдарының кандидаты, профессор Қ.Ө.Сақ
Жауапты редактор - құрастырушы:
филология ғылымдарының кандидаты, профессор М.Б.Тоқтағазин
Құрастырушы – филология ғылымдарының кандидаты А.Қ.Умбетова

Халықаралық Ақпараттандыру академиясының толық мүшесі, Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының корреспондент-мүшесі филология ғылымдарының докторы, профессор, Сәуле Есембекқызы Тапанованың өмірі мен ғылыми-шығармашылығына арналған «ЖУРНАЛИСТИКА МЕН ӘДЕБИЕТТАНУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӘНЕ ДАМУ ПАРАДИГМАЛАРЫ» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. Астана, 24 қараша, 2024 жыл / жауапты редактор - құрастырушы М.Б.Тоқтағазин, құрастырушы А.Қ.Умбетова. – Астана: Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2023. -333 б.

ISBN 978-601-337-930-2

Жинақ Халықаралық Ақпараттандыру академиясының толық мүшесі, Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының корреспондент-мүшесі филология ғылымдарының докторы, профессор, Сәуле Есембекқызы Тапанованың өмірі мен ғылыми-шығармашылығына арналып, «Журналистика мен әдебиеттанудың өзекті мәселелері және даму парадигмалары» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы аясында шығарылды. Ғылыми еңбекке еліміздегі және шет елдердегі ғалым-зерттеушілердің журналистика мен әдебиеттанудың өзекті мәселелері және даму парадигмалары туралы тың мақалалары мен елге танымал ғалымдардың, педагогтар мен басқа да танымал тұлғалардың профессор С.Е.Тапанованың ғалым, ұстаз, тәлімгер ретіндегі келбетін ашатын мақала, естелік, эсселері енгізілген.

Ғылыми жинақ материалдары студенттер мен магистранттарға, докторанттарға, жас зерттеушілер мен қаламгерлерге және жалпы көпшілік оқырмандарға арналған.

ISBN 978-601-337-930-2

ӘОЖ 070+821.512.122.0
©Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, 2023

МАЗМҰНЫ

АЛҒЫ СӨЗ

Сыдықов Е.Б.....	3
------------------	---

I БҰҚАРАЛЫҚ КОММУНИКАЦИЯ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ БҮГІНГІ ТАҢДАҒЫ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Пронин А. Ресурсный подход в исследования масс-медиа: к постановке проблемы.....	4
Алламбергенова П. Қарақалпақстан телевидениесіндегі парламент журналистикасы.....	6
Ишанова А. Маклюэн и его концепция социальных медиа.....	8
Таштемирова З. Об основных свойствах и категориях медиатекста.....	13
Джуракулова Г, Спикердің аудиториямен жұмыс істеу принциптер.....	17
Жұмабекова Ф.Н, Дарменова А.Е. Болашақ мамандар даярлауда цифрлық технологияны пайдаланудың тиімділігі.....	21
Бахрамова М. Исследование гендерного фактора в речевом поведении.....	28
Козлов А, Канапьянов С. Становление и развитие военной журналистики Казахстана.....	33
Мутугулина Н. Особенности современных сми в аспекте глобализации.....	40
Есенбекова Ұ. Жаңаарқалық профессордың даналық шуағы.....	44
Шалғынбаева К, Жұпархан А. Оқушылардың танымдық белсенділігін сүйемелдеуге бұқаралық коммуникация құралдарының әсері.....	49
Тоқтағазин М. Ғылым шыңындағы ғибратты ғалым.....	55
Есенбекова Ұ, Рахымбаев Н. Қоғамдық сананың өсуі мен телевизияның даму кезеңдерінің технологиялық өзгерістермен байланысы.....	58
Баткеева Б. Мұзафар Әлімбаевтың редакторлық қызметі (ақынның 100- жылдық мерейтойына орай.....	66

Умбетова А, Шауенова Г, Ерол А. Абай Құнанбайұлы және алаш көсемсөзі.....	70
Демьянова А, Насырова Р, Абишева В. Сторителлинг как современная форма сказительства.....	75
Омарханов Ж. Баспасөз қызметінің мемлекеттік құрылымдардағы рөлі: стратегиялары мен ықпалы.....	80
Абдрахманова А. Әлеуметтік медианың БАҚ саясатындағы рөлі және олардың экономикалық пайдасы.....	83
Асилбек Ж. Интернет бақ-тың ақпарат берудегі мультимедиялық құралдарды қолдануы.....	87
Мажитова Л, Каирова Г. Бұқаралық-коммуникациялық қызмет жүйесіндегі журналистика психологиясы.....	92
Тайжанова Г. Қазақ терминологиясының даму белестері.....	95
Абилбекова И, Шурентаев А. Медиадағы балалар мен жастарға арналған білім беру контенті.....	98
Бахтиярқызы Ж. 1996-2000 жылдар аралығында “Егемен Қазақстан” газетінде қозғалған әйелдер мәселесі.....	102
Қазанбай Д, Жанпейісова Қ. БАҚ-ғы кәсіпкерлікті реттеу және қолдау бойынша мемлекеттік саясатты талдау.....	106
Калмурзина М, Сәрсенбаева А, Болатова Ж. Ғылыми библиография дамуының әлеуметтік-институционалдық мәселелері.....	110
Жапаева Г, Жанпейісова Қ. Ақпараттық кеңістікте діни фактордың талдануы.....	113
Төлекбаева Г. «Abai tv» телеарнасындағы алаш тақырыбы.....	117
Мұратқызы С. Камал Смайылов публицистикасындағы білім және ғылым тақырыбы.....	121
Асқар С. Заманауи медиадағы ғылым көрінісі: тенденциялар, кейстер мен перспективаларды талдау.....	125
Kusainova A, Zhanysbaeva A. The concept and features of criminal journalism.....	130
Қайратқызы А. COVID-19 пандемиясы кезеңінде қазақстанда тұрмыстық зорлық зомбылықты реттеудегі масс-медианың рөлі.....	134
Айтбай А. Қазақстанның медиа кеңістігіндегі креативті индустрия және медиаэтика мәселесі.....	140
Болатова Ұ. Қазақстандық бұқаралық ақпарат құралдары үшін халықаралық идеологиялық егемендікті тұрақтандырудағы жаңа перспективалар мен сын - қатерлер.....	145
Қабдрашев Б. Саяси қақтығыстардағы манипуляция және жалған ақпарат.....	149
Маханбетова А. БАҚ-тағы қазіргі мәселелер мен фактчекингтің маңыздылығы.....	153
Қасымжанова Г. Мобилография технологияларының қазақ тілді масс-медианы дамытудағы рөлі (qaz365.kz мысалында).....	157
Кудайберген С. Интернеттің бала дамуына әсері.....	164

Жусупова Д. Инклюзивті білім берудегі ақпараттық-коммуникациялық технологияларды	170
---	-----

II ӘДЕБИЕТТАНУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӘНЕ ДАМУ ПАРАДИГМАЛАРЫ

Еспенбетов А. Сұлтанмахмұттанудың өзекті мәселелері.....	177
Ердембеков Б. Абайдың поэзиядағы сыны.....	184
Зейнулина А.Ф.,Ташекова А.Т. Қазіргі қазақ романының тақырыптық-жанрлық көркемдігі.....	191
Хамзина Қ, Қалыбекова К. І. Есенберлин және қазақ әдебиеті.....	196
Умбетова А, Шауенова Г, Хамитова Э. Тұманбай Молдағалиев поэзиясындағы эстетикалық идеал.....	201
Смагулова А. Абай қарасөздерінің тезаурусы.....	206
Алтайбекова К. Әйелдер бейнесін жасаудағы алғашқы ізденістер.....	212
Шегетайқызы Б. Қазақ ақындарының шығармашылығындағы төрттіктер.....	217
Кулибекова Ж, Бигужина Г. Мағжан Жұмабаев және Солтүстік өңір қаламгерлерінің шығармашылығындағы өзара үндестік.....	221
Оралқызы З. Б. Кенжебаев – әдебиет тарихының білгірі.....	225
Бердикенов У, Тоқсамбаева А. Әдеби шығарма-тұлға дамытудың негізі немесе мектепте әдебиет пәнін жаһандық тұрғыдан оқыту.....	230
Зеймуллаева Т. Қазақ новеллаларының жанрлық сипаты мен көркемдік жүйесі.....	235
Сыланова А, Тоқсамбаева А. Қудалау қамытын киген ағайынды Қоңыратбаевтар.....	240
Кемелтай Е, Тоқсамбаева А. Зейнолла Сәнік шығармаларындағы ұлттық құндылықтың көрінісі.....	245
Мубаракова С.Е. XX ғасыр басындағы қазақ әдебиеті және Сұлтанмахмұт Торайғыровтың әдеби мұрасы.....	246
Байқон Қ, Біржан салдың музыка әлеміндегі орны.....	252

Максүтова А, Шатенова С. Оқушылардың тілдік дағдыларын дамыту жолында қолданылатын тиімді әдіс-тәсілдер.....	255
Жайманова Н. Әдебиет пәнін оқытудағы белсенді әдістер.....	261
Амирова Э, Сабит Д. Бастауыш сынып оқушыларының мәтіндер арқылы тілін дамытудың ерекшеліктері.....	265
Умбетова С, Жасынбекова Б. Әдебиет сабақтарына ақпараттық технологияны енгізу.....	269
Умбетова А, Балгимбекова А. Ыбырай Алтынсарин әңгімелеріндегі ғибрат – оқытудың қуатты құралы.....	273
Балгимбекова А. Әңгіме жанрын оқыту жолдары.....	277
Муханова М, Досжанова Б. Оқу үдерісіндегі инновациялар.....	282
Кулибекова Ж, Ережепова А. Қазақ ертегілеріндегі жағымсыз кейіпкерлердің бала психологиясына әсері.....	286
Альчимбаева Н, Райханова Г. Қазақ поэмаларындағы хандар тұлғасы.....	290
Доскенова К, Жандаулетова Ж. Дәстүрлі қазақ қоғамындағы сал – серілер мұрасы.....	294
Байқон Қ. Фариза Оңғарсынова шығармаларындағы өнер адамдарының бейнесі («Дыбыстар әлемі» және «Сайраған жетісудың бұлбұлымын» поэмалары негізінде)	299
Хамитова Э, Умбетова А. Әйел бейнесі – қоғам бейнесі (профессор С.Тапанованың зерттеулері негізінде).....	302
Омарова К. Көркем шығармағы әйел бейнесі Д.Исабековтың «Әпке» драмасы бойынша тапсырмалар топтамасы.....	308
Жумабекова Г. Оқылым дағдысын дамытудың тиімді жолдары.....	313
Макатова А. Қазіргі медиамәтіндердегі стереотиптер.....	317

фантастикадан ажырату және манипуляциялық әдістерді тану қабілеті ақпараттық сауаттылықтың маңызды құрамдас бөлігіне айналады.

Тиімді шараларға қоғамдық орта құру, жалған ақпаратты сүзуге арналған технологиялық шешімдерді әзірлеу, сондай-ақ халықаралық деңгейдегі ынтымақтастық бірлестігін құру маңызды. Ақпараттық қауіптердің үнемі өзгеріп отыратын сипатын ескере отырып, қарсы стратегиялар құра білу керек.

Манипуляция мен жалған ақпараттан қорғау қоғамдық міндет екенін және оны сәтті шешу азаматтардың, үкіметтердің және халықаралық ұйымдардың бірлескен күш-жігеріне байланысты екенін түсіну маңызды.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Шиллер Г. Манипуляторы сознанием [Электронный ресурс] // Аналитик: исследовательский центр. URL: <http://www.rc-analitik.ru/file/%7B34b071fa-7576-415b-954e-451ea9146c38%7D>
2. М. А. Денисов, Н. В. Хорошева. Пермь, Россия// Проблема определения термина «манипулирование» в работах российских исследователей.
3. https://nege.kz/news/region/zhalgan_akparat_kogamga_kalai_aser_etedi_20230222155042

БАҚ-ТАҒЫ ҚАЗІРГІ МӘСЕЛЕЛЕР МЕН ФАКТЧЕКИНГТІҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ

Аяжан Маханбетова,
ЕҰУ журналистика және саясаттану факультетінің
2-курс магистранты

Кіріспе. Қазіргі таңда әлеуметтік желілердің қолданыста кеңінен таралғанын айтпаса да білеміз. Соның ішінде инстаграм мен фэйзбук басқа желілерге қарағанда көп қолданылады. «1 секундта инстаграмға 8 адам тіркеледі» - деген қызық ақпарат та осы сөзімнің дәлелі іспеттес.

10 жыл бұрын телеарналар ақпаратты желіде жариялау дегенді мүлде білмейтін. Интернетте ақпарат жариялау ол тек сайт қызметіне тән дүние секілді көрінетін. Ал, қазір ақпараттық сайттар да көп, әлеуметтік желілерде газеттер мен телеарналардың ақпарат тарататын ресми парақшалары да жеткілікті. Біз осы ақпарат алаңының телевизиямен, баспа ісіндегі жазумен ғана шектелмей, заман

талабына сай дамуына байланысты 2 мәселені айтамыз. Біріншіден, сайттардың көптігінен ақпаратқа фактчекинг жасау азайып, салдарынан дау туындайтын проблемаларға әкеліп жатады. Екіншіден, телеарналар мен газеттердің әлеуметтік парақшаларында жарияланатын ақпараттарда қате жиі кездеседі. Журналист қалай жазса, халық та соны қайталайды, қалай айтса дәл солай қабылдайды. Сондықтан, алдымен журналистер ақпаратты сүзгіден өткізіп, сараптама жасап, зерттеу жүргізіп, жазған дүниесін қатесіз ұсына білу керек.

Негізгі бөлім: Интернетте ақпараттық, танымдық деп ашылған сайттар қатары өте көп. Қайсысы ресми, қайсысы заңды жұмыс жасап тұрмаған сайт екенін бір қарағанда ажырата алмайсыз. Бірақ, ақпарат алаңында жүрген, сайттың жүктеген ақпаратына тәуелді емес журналистерге жалған ақпаратты ажырату, сайттың көшірмемен ғана айналысатынын түсіну аса қиынға соқпайды. Алайда, қарапайым халық бірінші қайдан қандай ақпарат оқыса, соны шындық деп қабылдап жатады. Ол ақпарат бір адамнан екіншісіне айтылып таралып кетеді. Яғни, сараптама жасалмаған жалған ақпараттың зияны моральды немесе психологиялық түрде адамдарға зиянын тигізуі мүмкін. Жалған ақпараттың таралуына байланысты, қазір мұсылман елдері барынша көмектесуге тырысып жатқан палестиналықтарға қатысты ақпараттың бірін мысал ретінде алдық. Жақында әлеуметтік желілерде «Мысырлықтар палестиналықтарға су мен тамақ жеткізіп жатыр» - деген жазбамен, жаяу жазық далада сөмке арқалап кетіп бара жатқан көп адамның видеосы тарап кетті. Жазбасына қарап адамдардың көпшілігі осы видеоға сеніп түрлі пікірлер жазды. Бірі жақтырмаса, бірі «дұрыс, жаяу болса да көмектесу керек» деген сынды пікірлер жазып жақтап жатты. Бұл видео Газамен мүлде байланыс болмай қалған сәтпен сәйкес уақытта таралды. Бірақ, «Factcheck_kz» сайты бұл видеоның Газадағы оқиғамен байланысы жоқ екенін, шын мәнінде бұл видеороликтің желіге 7-қыркүйекте жүктелгенін, Ливия мен Египет шекарасында түсірілгенін анықтаған [1]. Қоғамда қандай мәселе дау тудырса немесе көп айтылса, тиісінше сол уақытта түрлі ақпараттар толып кетеді. Ондағы жалған ақпарат таратушылардың мақсаты қаралым жинау немесе рейтинг көтеру болатыны белгілі. Алайда, мұндай әрекетке баратын адамдар жауапкершілікке тартылуы мүмкін екендіктерін ескермей жатады. ІІМ өкілі жалған ақпарат таратудың жазасы айыппұл емес, қылмыстық жауапкершілік екенін, пандемия кезіндегі жалған ақпараттың өршіп тұрған тұсында журналистерге берген жауабында айтып өткен [2].

Жалған ақпараттардың болатынын, оны сараптап, рас-өтірігін анықтайтындардың табылатынын айттық. Енді әлеуметтік желіде, ресми сайттарда кездесетін қателер туралы айтып өтейік. Халыққа тек шынайы ақпарат беруден бөлек, жалған деректерге зерттеу жасап анық-қанығын ажыратып беретін «Factcheck_kz» сайтының әлеуметтік желіге жүктеген бір постынан қатені байқадық. Онда «Шашты көп жуса тез майласады ма?» деген тақырыпша бар және видеода сөйлеп отырған азамат та сөз арасында сол сөзді қолданған [3]. Ол қате жазылған және айтылған «майласады» деген сөз. Дұрысы «майланады». Осы «шаш тез майланады» деген сөзді «майласу» деп қолдану қате екенін байқап отырмыз. Бұл жерде әріптіп қате емес, сөзді дұрыс қолданбау екені белгілі.

Мұндай қате көп жағдайда орысшадан тікелей аударма жасағанда кетеді. Маңдайшаларда жиі көретін қателердің басты себебі де сол аударманың дұрыс жасалмауында. Ал, сайтқа келетін болсақ, «Неге.кз» сайтының әлеуметтік желідегі парақшасында жиі болмаса да, ара-тұра әріптік қателер кездесіп қалады. Тамыз айында «Жетісу облысының әкімі неге президентке саботаж жасап жүр?» - деген тақырыппен пост салынды. Байқап тұрғанымыздай мұнда әріптік қате кеткен. Тұрақты оқырмандары бар, тың ақпараттарды жылдам ұсынып жүрген сайттың журналистері бұл қателікті байқаған соң, әлеуметтік желіге жүктелген постты біршама уақыттан соң өшіріп тастаған. Әрине, «мұндай қателер толып жүрген жоқ» деген сылтаумен байқамаған кейіп танытуға да болар еді. Бірақ, жүз мыңдаған оқырманы бар, халықтың назарындағы ақпараттық сайттың барынша қырағы болғаны артық етпейді. Бұл мәселеде оңай, қате кеткен постты өшіре салды. Келесі мысал ІІМ-нің ресми сайтындағы қателер туралы. Бұл туралы «tilalemi.kz» сайты сараптамалық мақала жазған екен [4]. Ішкі істер министрлігінің ресми сайтының «Балалар айдарында» кеткен қателерді анық көрсеткен. Онда: "Қауіпсіздік ережелеріне байланысты құнды мағлұматтар жинақталған. Тек қазақ тілінде өте сауатсыз жазылыпты. Мәселен, «Есіртiге масаю белгiлерi. Есiрткi тұтынудың жалпы белгiлерi» деген ақпаратта «Мiнез-құлық белгiлерi: қасында болып жатқандарға барған сайын мән аудармау» деген жол бар. «Мән бермеу», «Көңiл аудармау» деген тiркес бар, бiрақ «мән аудармау» дегендi бiрiншi рет естiп отырмыз. «Айналасында болып жатқан жағдайларға қызығушылығының азаюы, мән бермеу» болса керек. Ақпараттың тақырыбы да қате. «Есiртiге» деп жазыпты. «К» түсiп қалғаны анық. Жалпы алғанда, әрiптiң түсiп қалуы, артық әрiптiң жазылып кетуi өте жиi кездеседi" - деп жазылған. Бұл мақалада тағы бiр айтылған дерек, орысша жазылған жерлерiнде сөздер қатесiз, орын-орынымен жазылған да, қазақша көрсетiлген ақпарат қате жазылған, дұрыс аударма жасалмағаны туралы айтылады. Жоғарыда айтып өткенiмiздей, орысшадан қазақшаға аударма жасау iсiне салғырт қаралады. Соның нәтижесiнде сөздер қате жазылып, орынсыз қолданылып жүр. Мұндай қателерге көз жұмып қарай беретiн болсақ, сауатсыздық белең алып, ана тiлiмiзге деген құрметтi азайтып алуымыз мүмкiн. Сондықтан, журналистер ана тiлiмiзге, мамандығымызға деген құрметтi көрсетiп, әрiптiк қатенi көрсек те сайттың, мақаланың, маңдайша iлiнген мекеменiң, жарнама иелерiнiң жекесiне шығып ескерту жасап, бiр қатенiң болса да түзетiлуiне атсалысуымыз қажет.

Әлеуметтік желіде, ресми сайттарда кететін қателерден бөлек, ақпаратты жеткізуде нақтылық жетіспей, шұбалаңқы мәтіндер оқырманды тез жалықтырып жатады. Адамдар қысқа әрі нақты ақпаратты қабылдай алатын, қорытындысына жету үшін бір бет ақпаратты оқу жалықтырып жіберетін қоғамда Фактчек сайты ұтымды тәсілде ақпарат жазуды бастап та кеткен. Соған байланысты мынадай мысалды айтып өтейік. Фактчекинг сайтында «Facebook пен Instagram QAnon қозғалысына қатысты саясатты күшейтеді» - деген атаумен мақала жарияланған [5]. Мақала қысқа да нұсқа әрі түсінікті жазылған. Мақаланы оқу арқылы ақпараттың шын және сөйлемдерінің сенімді түрде жазылғанын байқауға болады. Мұнда бір рет айтылған ой екінші рет жазылмаған. Бұл мақалада: «Facebook пен Instagram әлеуметтік желілері QAnon қозғалысына қарсы саясатын күшейтеді, оның жақтастары қастандық теорияларына сенеді және АҚШ президенті Дональд Трампты қолдайды» - деп жазып, сандармен факт көрсеткен. Соңында оқырманға түсінікті болу үшін контекст жазылған. Ол жерде: «QAnon дегеніміз не? Шілде айында Twitter QAnon мазмұны бар твиттерді өз ұсыныстарынан алып тастайтынын және трендтер бөліміндегі қозғалысқа қатысты тақырыптар мен терминдер бұғатталатынын» жариялаған. Бір мақалада ақпарат бар, факт бар, қолданылған терминдер түсінікті болу үшін контексттер де жазылған. Бірақ салыстырмалы түрде қысқа әрі нақтылық бар. Байқап қарасақ, телеарналар мен газеттердің әлеуметтік желіге жүктейтін ақпараттары теледидарда айтылғандай немесе газетте жазылғандай ұзақ берілмейді. Маңызды деген бөлігін оқырмандарын жаңалықпен хабардар ету мақсатында жылдам желіге жүктеп отырады. Осыдан-ақ адамдардың ақпаратқа қаншалықты сұранысы болса, соншалықты жауапкершілікпен қарап, мұқияттылық таныту керек екенін көре аламыз.

Қорытынды: Журналистика – билік пен халықтың арасындағы көпір іспеттес. Ақпарат алаңында түрлі өзгеріс, жаңашылдық орнап жатады. Бір қарағанда оңай көрінетін маман иелерінің жұмысы шын мәнінде үлкен жауапкершілікті талап етіп, әрдайым уақыт сенімен санаспаса да, сен әрдайым

уақытпен санасып жылдам жұмыс істеу керек екенінің дәлелі. Сырттан қарағанда дайын ақпаратты жеткізу, айтып беру мен жазу ғана секілді болып көрінеді. Негізінде бір артық немесе орынсыз айтылған сөз үшін, тіпті түсірілген фотосуреттерді қолдану барысында да дау туындап, мәселенің пайда болуы ықтимал. Көп жағдайда ескермей жататын дүниенің бірі авторлық құқық. Мұның барлығы қарапайым халыққа түсініксіз болып көрінуі мүмкін. Журналист жұмысының қиындығы мен жауапкершілігін қоғамға түсіндіруінің қажеті жоқ. Керісінше жауапкершілікті сезініп, сапалы жұмыс нәтижесімен бөліссе журналистің еңбегінің жемісі сол, халыққа пайдалы, өтімді болған, сауатты жазылған, сараптама жасалған ақпарат болмақ.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. <https://www.instagram.com/reel/CzJeipvt0tX/?igshid=MTYxNHY5eHR3Y3I1Yg==>
2. https://www.google.com/url?q=https://azattyq-ruhy.kz/gov/10247-pandemiia-kezindegі-zhalgan-akparat-taratkandar-kandai-zhazaga-tartylady/amp&sa=U&sqi=2&ved=2ahUKEwjnjJSh266CAxV8EhAIHSbXAiEQFnoECA0QAQ&usg=AOvVaw1N0NeURcVbxrLL_qLFiwOB
3. <https://www.instagram.com/reel/CzRSevzN4I4/?igshid=Ym01Y2sxbjE0MHVp>
4. https://www.google.com/url?q=https://tilalemi.kz/article/1534-.html&sa=U&ved=2ahUKEwjng8PA066CAxVeLxAIHX_CB5YQFnoECAwQAQ&usg=AOvVaw2W6J6OeeVnXGPHFsRgQk1U
5. <https://www.google.com/url?q=https://factcheck.kz/glavnoe/facebook-i-instagram-uzhestochat-politiku-v-otnoshenii-dvizheniya-ganon/&sa=U&ved=2ahUKEwiX5ba4ma-CAxV1FBAIHSfLCDgQFnoECAsQAQ&usg=AOvVaw2-90MwZPUBjCjAVpSvdk0V>

МОБИЛОГРАФИЯ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫНЫҢ ҚАЗАҚ ТІЛДІ МАСС-МЕДИАНЫ ДАМУДАҒЫ РӨЛІ (QAZ365.KZ МЫСАЛЫНДА)

Гүлбағдат Қасымжанова,
С. Демирел атындағы университетінің
2 курс магистранты,
Қаскелең қ., Қазақстан